

En översyn av ordningslagen för att stärka Sveriges säkerhet

Justitieminister Gunnar Strömmer

18 augusti 2023

Flera hot mot Sveriges inre säkerhet

- Den grova organiserade brottsligheten är systemhotande.
- Auktoritära stater agerar alltmer offensivt för att främja sina nationella intressen.
- Attentatshotet från terrorister och våldsbejakande extremister eskalerat – höjning av terrorhotnivån från ett förhöjt till ett högt hot p.g.a. det försämrade läget och att hotet bedöms bestå under en längre tid.

Regeringen arbetar på bred front

- Ny lagstiftning om deltagande i terroristorganisationer, utökade befogenheter för kontroll i gränsnära områden m.m.
- Ny nationell strategi mot terrorism och våldsbejakande extremism
- Nya uppdrag till Säkerhetspolisen och Polismyndigheten om myndighetssamverkan, gränskontroll m.m.
- Överväger löpande behovet av nya åtgärder.

En analys av rättsläget

- Inte aktuellt med införande av trosfrid eller ändringar i fråga om hets mot folkgrupp – långtgående begränsningar som kräver grundlagsändringar.
- Vi vill värna den svenska yttrandefriheten. Sverige kommer fortsatt att vara ett land med frihet till religion, men också med rätten att kritisera religion – även på ett sätt som en troende kan uppfatta som stötande.
- Grundlagen tillåter inskränkningar med hänsyn till Sveriges säkerhet, men ordningslagen använder inte hela det utrymmet idag.

En analys av rättsläget

- Polismyndigheten får idag neka tillstånd till en allmän sammankomst om det finns fara för ordningen eller säkerheten på den aktuella platsen.
- Däremot får inte Polismyndigheten väga in Sveriges säkerhet, t.ex. en generell risk för terrorattentat, i bedömningen.
- Vid krig och krigsfara kan regeringen gripa in och begränsa var en allmän sammankomst får hållas.
- En säkerhetsmässig sårbarhet i glappet mellan ordningsstörningar på platsen och krig och krigsfara.

Stärkt beredskap för att möta hotet

- Regeringen har fattat beslut om direktiv till en utredning som ska se över ordningslagen.
- Syfte att förstärka författningsberedskapen för att kunna möta hot mot Sveriges säkerhet.
- Säkerställa att det finns ett beslutsunderlag för att i framtiden kunna agera om situationen kräver det.

Uppdraget

- Analysera det utrymme som grundlagen ger att väga in Sveriges säkerhet vid prövningar av allmänna sammankomster enligt ordningslagen.
- Lämna förslag som innebär att Sveriges säkerhet kan beaktas vid tillståndsprövning och villkorsgivning enligt ordningslagen.
- Det handlar om förutsättningarna för att neka tillstånd, att sätta upp villkor för sammankomsten, t.ex. möjligheten att anvisa en annan plats, och om möjligheterna att ställa in och upplösa en sammankomst.

Uppdraget

- Analysera lagstiftning i andra länder med starkt skydd för både yttrandefrihet och säkerhet, t.ex. Norge, Nederländerna och Frankrike.
- Lämna förslag om hur nya regler skulle kunna få en tidsbegränsad giltighet, och hur de kan utvärderas.
- I uppdraget ingår inte att överväga eller lämna förslag till grundlagsändringar.

Utredare och bemanning

- Utredaren ska biträdas av en parlamentariskt tillsatt referensgrupp med representanter för alla politiska partier i riksdagen för att få till stånd en transparent och förtroendefull process.
- Som särskild utredare avser regeringen att utse generaldirektör Mattias Larsson.
- Utredaren ska redovisa sina förslag senast den 1 juli 2024.

En översyn av ordningslagen för att stärka Sveriges säkerhet

Justitieminister Gunnar Strömmer

18 augusti 2023

